

ผลกระทบของการสอบบัญชีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริง THE EFFECT OF AUDITING ON REAL EARNINGS MANAGEMENT

รสจรินทร์ กุลศรีสอน^{1*}
Rotcharin Kunsrison^{1*}

(Received: May 19, 2021; Revised: July 8, 2021; Accepted: October 6, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการสอบบัญชีโดยให้ความสนใจที่ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีที่มีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงซึ่งวัดจากความผิดปกติของรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารโดยใช้ข้อมูลจากรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2560 และทดสอบสมมติฐานด้วยเทคนิคเชิงปริมาณแบบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่ากิจการที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีระดับความผิดปกติของรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารต่ำกว่ากิจการที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีอื่น ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชีซึ่งเสนอว่าการใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่มีชื่อเสียงและมีประสบการณ์นั้นช่วยลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไร อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมชี้ให้เห็นว่าเมื่อรูปแบบการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงเปลี่ยนไปเป็นการตกแต่งกำไรผ่านรายการขายและการผลิต ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีกลับไม่ได้มีผลกระทบต่อรูปแบบการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงที่เป็นทางเลือกเหล่านั้น หลักฐานการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่ากลไกการกำกับดูแลรูปแบบเดียวไม่สามารถลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรในทุกรูปแบบได้ ข้อมูลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงานกำกับดูแลในการพิจารณาออกกลไกการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับการตกแต่งกำไรในแต่ละรูปแบบ

คำสำคัญ: การตกแต่งกำไร การสอบบัญชี ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

¹ อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Corresponding author, E-mail: rotcharin.k@acc.msu.ac.th

Abstract

This research aims to investigate the effect of auditing on real earnings management by focusing on the size of audit firms vis-à-vis abnormally low discretionary expenses. The data were collected from financial reports of Thai listed companies in SET from 2014 – 2017 and the quantitative technique, viz, regression analysis was applied for hypothesis testing. The findings indicate that the abnormally discretionary expenses are less in firms audited by Big 4. The findings are in line with the argument proposed in the literature, in which big audit firms provide high audit quality due to their reputation and expertise. Therefore, this type of audit firm is likely to reduce earnings management motivation. However, the additional analysis did not find any significant links between big audit firms and sale manipulation or production manipulation, the alternative proxies of real earnings manipulation. This implies that the same set of governance cannot curb all choices of real earnings management. Therefore, the findings in this research are crucial and might be of interest to regulators. It can be implemented as essential information to help them designing proper governance for individual choices of earnings management.

Keywords: Earnings Management, Auditing, Audit Firm Size

1. บทนำ

การสอบบัญชีเป็นกลไกการกำกับดูแลที่ถูกใช้อย่างยาวนานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับผู้ใช้อข้อมูลทางการเงินที่รายงานอยู่ในรายงานทางการเงิน ทั้งนี้บทบาทหน้าที่หลักของการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้นคือการตรวจสอบและแสดงความเห็นอย่างเป็นอิสระต่อความถูกต้องของการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินว่าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือไม่ (Francis & Wang, 2008; Hope et al., 2012) จากแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น (Assurance Service) ของงานสอบบัญชีซึ่งทำให้ข้อมูลทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจในการใช้ข้อมูลดังกล่าวต่อผู้ใช้อข้อมูลในงบการเงินทำให้หลายประเทศทั่วโลกออกกฎหมายเพื่อกำหนดให้มีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภายนอกก่อนที่รายงานทางการเงินจะถูกเผยแพร่สู่ผู้ใช้อข้อมูลทางการเงิน ซึ่งรวมถึงประเทศไทยที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ได้กำหนดให้งบการเงินต้องผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีภายนอกซึ่งต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จากความสำคัญของการสอบบัญชีที่มีต่อการสร้างความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินทำให้นักวิจัยมีความสนใจและทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบบัญชีต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินเพื่อสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการสอบบัญชี (Choi et al., 2018) แนวคิดและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชียุคใหม่ชี้ให้เห็นได้ว่าการสอบบัญชีช่วยลดแรงจูงใจของผู้บริหารในการตกแต่งตัวเลขทางการเงินซึ่งส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้อข้อมูล (Francis & Wang, 2008; Maroun, 2019; Nagar et al., 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตกแต่งตัวเลขกำไรโดยผ่านการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารตามเกณฑ์คงค้าง (Accruals-Based Earnings Management: AM)

เนื่องจากหลักเกณฑ์คงค้างซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปที่ใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงินนั้นอนุญาตให้ผู้บริหารสามารถใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับข้อสมมติฐาน ประเมินการ หรือ

ทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีเพื่อจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงิน การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารตามเกณฑ์คงค้างนี้สามารถทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีประโยชน์มากยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้บริหารนั้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของกิจการ อย่างไรก็ตามการใช้ดุลยพินิจนี้อาจเป็นช่องทางให้เกิดการตกแต่งตัวเลขกำไรให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารต้องการได้ (Kothari et al., 2016) การสอบบัญชีมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะช่วยค้นพบการตกแต่งตัวเลขกำไรด้วยวิธีนี้เนื่องจากผู้สอบบัญชียังจำเป็นต้องมีการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีเพื่อรายงานข้อมูลทางการเงินว่าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือไม่ เมื่อกลไกการกำกับดูแลจำกัดการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างดังที่กล่าวมาข้างต้น (Cohen et al., 2008; Zang, 2012) ส่งผลให้ผู้บริหารอาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตกแต่งตัวเลขกำไรจากการใช้รายการคงค้างไปสู่การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง (Real Earnings Management: RM) (Kunsrison, 2021) เนื่องจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นไม่ได้ถูกควบคุมโดยมาตรฐานการบัญชีซึ่งเป็นกฎระเบียบทางการบัญชีที่กำกับดูแลการจัดทำรายงานทางการเงินเพราะผู้บริหารจะอาศัยการเปลี่ยนแปลงนโยบายการดำเนินงาน (Operating Policies) ในบางช่วงเวลาเพื่อกระตุ้นให้เกิดรายการขาย การผลิตสินค้าที่เกินความต้องการเพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยของค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ หรือการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของตัวเลขกำไรตามประสงค์ (Roychowdhury, 2006) ดังนั้นการตกแต่งกำไรด้วยเทคนิคนี้จึงทำให้ยากต่อการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี (Kothari et al., 2016) และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อกลไกการตรวจสอบงบการเงินทั้งภายนอกและภายในมีความเข้มงวดมากขึ้น (Cohen et al., 2008; Francis et al., 2016)

จากประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตกแต่งตัวเลขกำไรของผู้บริหารตามกลไกการกำกับดูแลดังกล่าวข้างต้นนั้นนำไปสู่ประเด็นปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ว่าด้วยผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลแบบเดียวกันสามารถลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรในทุกรูปแบบได้หรือไม่ งานวิจัยในอดีตโดยส่วนใหญ่เน้นได้ทำการตรวจสอบผลกระทบของกลไกการสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง ในขณะที่ผลกระทบของการสอบบัญชีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการบิดเบือนนโยบายการดำเนินงานนั้นมีอยู่อย่างจำกัด (Enomoto, 2018) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลในส่วนของการสอบบัญชีที่มีต่อการจัดการกำไรผ่านรายการค่าจริงซึ่งเป็นอีกหนทางเลือกที่ผู้บริหารสามารถใช้เพื่อตกแต่งตัวเลขกำไรจึงมีความสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบบัญชีที่มีต่อรูปแบบการตกแต่งกำไรที่แตกต่างกันซึ่งปรากฏอยู่ในวรรณกรรมทางบัญชี

นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบดังกล่าวยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อประโยชน์ในเชิงนโยบายได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นตรวจสอบได้ยากเพราะไม่มีกฎระเบียบทางการบัญชีควบคุมจึงอาจจูงใจให้ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้มากขึ้น ในขณะที่ผลกระทบจากการตกแต่งตัวเลขกำไรด้วยวิธีนี้นั้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของกำไรแล้ว (Zang, 2012) ยังส่งผลกระทบต่อตรงต่อกิจกรรมการดำเนินงานของกิจการซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่รุนแรงต่อผลการดำเนินในอนาคต (Kunsrison, 2020; Mellado-Cid et al., 2018; Vorst, 2016) ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการออกกฎการกำกับดูแลในการควบคุมการตกแต่งกำไรในแต่ละรูปแบบได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการสอบบัญชีผ่านขนาดของสำนักงานสอบบัญชีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง

3. การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การทบทวนวรรณกรรม

คุณภาพของการสอบบัญชีนั้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพของกำไรที่รายงานอยู่ในรายงานทางการเงิน ตามที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชีนั้นคุณภาพการสอบบัญชีอาจสามารถวัดได้จากขนาดของสำนักงานสอบบัญชีเนื่องจากแนวคิดที่ว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีแรงจูงใจที่จะตรวจสอบงบการเงินอย่างเข้มงวดเพื่อรักษาความมีชื่อเสียงของสำนักงานและในขณะเดียวกันสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ก็มีทรัพยากรทั้งในส่วนของบริษัทฯทั่วไปและทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ซึ่งช่วยสนับสนุนการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Teoh & Wong, 1993) จากแนวคิดดังกล่าวทำให้อนุมานได้ว่าสำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่จะเป็นปัจจัยที่ช่วยลดแรงจูงใจของผู้บริหารในการตกแต่งตัวเลขกำไรไม่ว่าจะเป็นการตกแต่งกำไรในรูปแบบใดก็ตามเนื่องจากการกระทำดังกล่าวอาจถูกค้นพบได้จากการตรวจสอบบัญชี แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยในอดีตที่นำเสนอหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีนั้นช่วยลดการตกแต่งกำไรหรือเพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงินในอีกทางหนึ่ง

Maroun (2019) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการตรวจสอบผ่านขนาดของสำนักงานตรวจสอบที่มีต่อการรายงานเชิงบูรณาการ (Integrated Reporting) ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบของการรายงานเชิงบูรณาการนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขนาดของสำนักงานสอบบัญชีหรืออาจกล่าวได้อีกทางหนึ่งว่ากิจการที่มีการสอบบัญชีโดยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ในลักษณะของ Big 4 นั้นจะมีองค์ประกอบของรายงานเชิงบูรณาการซึ่งให้ข้อมูลที่โปร่งใสต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่ากิจการที่ไม่ได้รับบริการสอบบัญชีจาก Big 4 ในขณะที่งานวิจัยของ Nagar et al. (2021) ได้เปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภายนอกและการตกแต่งกำไรในรูปแบบของการจัดโครงสร้างของรายการในงบกำไรขาดทุน (Classification Shifting) ในบริบทของอินเดีย โดย Nagar et al. (2021) พบว่ากิจการที่ถูกตรวจสอบโดยสำนักงานสอบบัญชีระดับนานาชาติที่มีขนาดใหญ่ เช่น Big 4 นั้นมีระดับของการตกแต่งกำไรผ่านการจัดโครงสร้างของรายการในงบกำไรขาดทุนต่ำกว่ากิจการที่ถูกตรวจสอบโดยสำนักงานสอบบัญชีในรูปแบบอื่น

ในขณะที่หลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างนั้นปรากฏมากที่สุดในวรรณกรรมทางบัญชี (Nagar et al., 2021) เนื่องจากรูปแบบการตกแต่งกำไรวิธีนี้นั้นต้องอาศัยการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารผ่านนโยบายบัญชีซึ่งโดยปกติแล้วนโยบายการบัญชีนั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี งานวิจัยในอดีตนั้นได้ชี้ให้เห็นถึงการลดลงของการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างในกิจการที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Alzoubi (2018) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีต่อขนาดของดุลยพินิจตามรายการคงค้างที่ผิดปกติของผู้บริหารซึ่งคำนวณจากแบบจำลองของ Modified Jones (Dechow et al., 1995) ในบริบทของจอร์แดน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการสอบบัญชีที่มีคุณภาพนั้นช่วยลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรของผู้บริหารผ่านการใช้ดุลยพินิจตามเกณฑ์คงค้าง Alzoubi (2018) พบว่าขนาดของรายการคงค้างที่ผิดปกติของกิจการที่ไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ เช่น Big 4 นั้นมีมากกว่ากิจการที่จ้าง Big 4 เป็นผู้สอบบัญชีให้

แม้ว่าหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับอิทธิพลของขนาดสำนักงานสอบบัญชีจะมีปรากฏในวรรณกรรมทางการบัญชีอย่างแพร่หลายแต่หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวกับผลกระทบของการสอบบัญชีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นกลับมียังอยู่อย่างจำกัด โดยงานวิจัยของ Choi et al. (2018) เป็นหนึ่งในงานวิจัยที่ริเริ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับอิทธิพลของการสอบบัญชีและความเข้มงวดของสภาพแวดล้อมทางกฎหมายต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง Choi et al. (2018) พบว่าในประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและบทลงโทษที่รุนแรงนั้นผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตกแต่งกำไรจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างเป็นการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง การปรับเปลี่ยนนี้มิใช่สาเหตุอันเนื่องมาจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างนั้นมีโอกาสที่จะตรวจพบได้ง่ายจากการตรวจสอบรายงานทางการเงินในขณะที่การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นตรวจสอบได้ยาก อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความเข้มงวดของกฎหมายและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงกลับลดน้อยลงเมื่อมีการถูกตรวจสอบงบการเงินโดยสำนักงานสอบบัญชี Big 4 จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าประเภทของสำนักงานสอบบัญชีนั้นช่วยลดแรงจูงใจของผู้บริหารในการใช้การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงแม้ว่าสภาพแวดล้อมทางการบัญชีจะจูงใจให้ผู้บริหารใช้การตกแต่งกำไรในวิธีนี้ก็ตาม

ผลการวิจัยในข้างต้นสนับสนุนสมมติฐานความมีประโยชน์ของการสอบบัญชีผ่านขนาดของสำนักงานสอบซึ่งสะท้อนคุณภาพของการสอบบัญชี อย่างไรก็ตามในวรรณกรรมทางบัญชีนั้นได้ปรากฏแนวคิดที่สะท้อนว่าการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีอิสระภายนอกนั้นอาจไม่ได้ช่วยให้การตกแต่งตัวเลขกำไรลดลงหรือทำให้คุณภาพของกำไรสูงขึ้น เนื่องมาจากผู้สอบบัญชีนั้นแม้ว่าจะเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการแต่ยังคงถูกว่าจ้างและจ่ายผลตอบแทนโดยกิจการดังนั้นในบางกรณีความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีอาจถูกกลทอนลงไปด้วยเหตุผลดังกล่าว (Francis & Wang, 2008) ความทับซ้อนของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ระหว่างสำนักงานสอบบัญชีและกิจการที่รับบริการตรวจสอบเป็นประเด็นสำคัญที่อาจทำให้ความเป็นอิสระและคุณภาพของงานตรวจสอบลดลง (Donelson et al., 2020) จากมุมมองนี้มีความเป็นไปได้ที่ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีอาจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงเนื่องมาจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ นั้นมักมีค่าบริการในการสอบบัญชีที่สูงกว่าสำนักสอบบัญชีโดยทั่วไปและนอกจากนี้อาจมีการให้บริการอื่นที่ไม่ใช่บริการเกี่ยวกับการสอบบัญชี (Non-audit Service) ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างสำนักงานสอบบัญชีและกิจการที่เป็นลูกค้า (Donelson et al., 2020)

นอกเหนือจากประเด็นความทับซ้อนของผลประโยชน์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังมีแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชีซึ่งเสนอความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง ทั้งนี้เนื่องมาจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นเป็นการตกแต่งตัวเลขกำไรผ่านนโยบายการดำเนินงานซึ่งไม่ได้มีกฎระเบียบทางการบัญชี² กำกับดูแลแต่อย่างใด ดังนั้นผู้บริหารจึงสามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างเต็มที่ จากลักษณะดังกล่าวทำให้การตกแต่งกำไรในรูปแบบนี้ค้นพบได้ยากโดยผู้สอบบัญชีเมื่อเทียบกับการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง (Cohen & Zarowin, 2010; Francis et al., 2016; Kim et al., 2017; Zang, 2012) ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ผู้บริหารมีแรงจูงใจที่จะใช้การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงมากขึ้นเพื่อชดเชยการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างเมื่อมีการต้องถูกตรวจสอบบัญชีด้วยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการตรวจสอบสูง ผลการวิจัยเชิงประจักษ์โดย Zang (2012) สนับสนุนแนวคิดนี้โดย Zang (2012) พบว่าการสอบบัญชีโดยสำนัก

² กฎระเบียบทางบัญชีในที่นี้หมายถึงหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งอยู่ในรูปของมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีต่างๆ ที่กำหนดหลักการและวิธีปฏิบัติในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน

งานสอบบัญชีขนาดใหญ่เป็นอุปสรรคของการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างและเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริหารใช้การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง

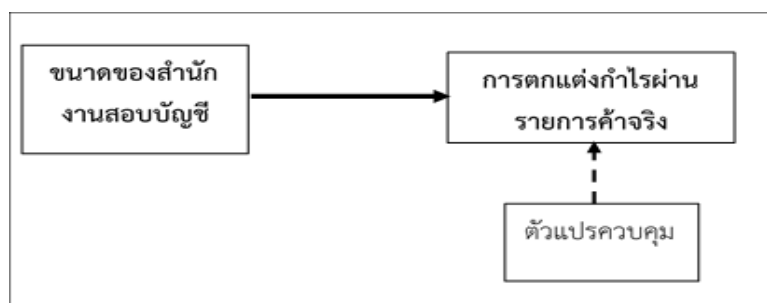
Alhadab & Clacher (2018) ทำการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการสอบบัญชีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่ทำการเสนอขายหุ้นเป็นครั้งแรก (Initial Public Offering: IPO) ในตลาดหลักทรัพย์ลอนดอน ระหว่างปี ค.ศ. 1998 – 2008 พบว่าในปีที่มีการเสนอขายหุ้นเป็นครั้งแรกนั้นบริษัท IPO ที่ถูกตรวจสอบโดยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ นั้นแม้จะมีการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารลดลงแต่มีการตกแต่งกำไรผ่านรายการขายโดยการให้ส่วนลดพิเศษหรือผ่านนโยบายสินเชื่อซึ่งเป็นทางเลือกในการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้และกำไรตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยในอดีตที่สะท้อนให้เห็นว่าการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงเพิ่มขึ้นเมื่อมีการตรวจสอบโดยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Cohen & Zarowin, 2010)

ในบริบทของประเทศไทยนั้นมีการศึกษาในอดีตที่ชี้ให้เห็นได้ว่ารูปแบบการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นได้ถูกประยุกต์ใช้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น Nuanpradit (2018) พบว่าในกิจการที่มีปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลนั้น การควมรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและกรรมการจะช่วยลดการตกแต่งกำไรผ่านรายการขาย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Suksonghong & Amran (2020) ที่พบว่าการจัดการกำไรผ่านรายการค่าจริงได้ถูกประยุกต์ใช้เพื่อตกแต่งกำไรในกิจการที่มีอัตราการเติบโตของกำไรน้อยเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานขาดทุน อย่างไรก็ตามก็การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบบัญชีต่อการจัดการกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นยังมีอยู่อย่างจำกัด

3.2 การพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของคุณภาพการสอบบัญชีซึ่งวัดโดยขนาดของสำนักงานสอบบัญชีที่มีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมทางบัญชีนั้นจะเห็นได้ว่ามีทั้งแนวคิดและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนความสัมพันธ์เชิงบวกและความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง งานวิจัยนี้จึงเสนอสมมติฐานหลักเพื่อทดสอบคำถามการวิจัยโดยคาดหวังความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงแต่ไม่พยากรณ์ทิศทางของความสัมพันธ์ (Competing Arguments) ดังต่อไปนี้ ในขณะที่กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงในภาพที่ 1

H₁: ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลกระทบต่อตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่รายงานอยู่ในรายงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยมีระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2560 จำนวนทั้งสิ้น 2,468³ ชุดข้อมูล (Observations) สาเหตุที่งานวิจัยในครั้งนี้ให้ความสนใจบริบทของประเทศไทยเนื่องมาจากงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลในลักษณะของการสอบบัญชีที่มีต่อรูปแบบการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นยังมีอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่การพัฒนาของกลไกการกำกับดูแลเพื่อสร้างความโปร่งใสและเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินในประเทศไทยนั้นได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เกิดวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 (Carney & Child, 2013) วิกฤตนี้มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่รายงานในรายงานทางการเงิน (Barnes, 2011) กลไกการกำกับดูแลที่ถูกพัฒนาเช่น มาตรฐานการบัญชีที่กำกับดูแลการจัดทำและนำเสนองบการเงิน มาตรฐานการสอบบัญชีที่กำกับดูแลการสอบบัญชี และระบบการควบคุมภายในให้สอดคล้องกับหลักสากล เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎดังกล่าวรวมถึงกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง (Suphatranon, 2020) กลไกเหล่านี้ทำให้เกิดความเข้มงวดในการจัดทำและนำเสนองบการเงินและอาจจูงใจให้ผู้บริหารมีแรงจูงใจในการใช้การตกแต่งกำไรผ่านนโยบายการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อรายการค่าจริงมากขึ้น งานวิจัยนี้ประยุกต์หลักการให้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive Reasoning) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2. ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปรที่งานวิจัยในครั้งนี้สนใจศึกษาคือขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและระดับการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง ทั้งนี้ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีนั้นจะวัดโดยใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยในอดีตที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชีตามที่แสดงในตารางที่ 1 ตัวแปรนี้จะมีค่าเท่ากับ 1 ในปีที่เกิดการรับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 สำนักงานหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า Big 4 ซึ่งประกอบไปด้วย PricewaterhouseCoopers (PwC) EY (เดิม Ernst & Young) Deloitte Touche Tohmatsu (Deloitte) และ KPMG ทั้ง 4 สำนักงานนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ที่ให้บริการสอบบัญชีในระดับนานาชาติและมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (Francis & Wang, 2008) หากกิจการรับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีอื่นนอกเหนือจาก Big 4 ตามที่กล่าวมาข้างต้น ตัวแปรหุ่นนี้จะมีค่าเป็น 0

ในขณะที่การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นวัดโดยใช้ตัวแปรตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ Roychowdhury (2006) โดยมุ่งเน้นที่การตกแต่งกำไรผ่านนโยบายในการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Expenses Manipulation) เช่นการลดรายจ่ายเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการตลาด เป็นต้น ซึ่งนโยบายการลดค่าใช้จ่ายดังกล่าวที่เกินปกติทำให้กิจการมีกำไรเพิ่มขึ้นได้ในงวดปัจจุบันแต่อาจทำให้ความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรในอนาคตของกิจการลดลงได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม Roychowdhury (2006) ได้เสนอตัวแบบในการวัดการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง 3 ตัวแบบด้วยกันได้แก่ ตัวแบบที่ 1 วัดการตกแต่งกำไรผ่านรายการขาย (Sales Manipulation) ซึ่งจะวัดความผิดปกติของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานอันเนื่องมาจากการให้ส่วนลดที่มากเกินไปและการปล่อยสินเชื่อแบบหละหลวม ตัวแบบที่ 2 วัดการ

³ ชุดข้อมูลนี้ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและตลาด MAI จำนวนชุดข้อมูลที่ปรากฏในแต่ละตัวแบบอาจแตกต่างกันไปเนื่องจากความเฉพาะของแต่ละตัวแบบ (Model Specification)

ตกแต่งกำไรผ่านกิจกรรมการผลิต (Overproduction Manipulation) การตกแต่งกำไรวิธีนี้จะลดต้นทุนขายที่รายงานในงบกำไรขาดทุนลงโดยลดต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่ผลิตผ่านการผลิตสินค้าในปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการเพื่อทำให้ต้นทุนการผลิตคงที่ที่ป็นเข้าสู่ต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าต่ำลง

ตัวแบบที่ 3 คือตัวแบบที่งานวิจัยนี้เลือกใช้ซึ่งเป็นการตกแต่งกำไรผ่านการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร เนื่องจากวิธีนี้จะทำให้กิจการมีกำไรในงวดปัจจุบันเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับกับกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในขณะที่การตกแต่งกำไรผ่านรายการขายและการผลิตนั้นจะส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ดังนั้นการตกแต่งกำไรผ่านการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจจึงเป็นวิธีที่น่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อกิจการในมุมมองของผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ทำการสำรวจและพบว่าการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตัดหรือเลื่อนค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจนั้นเป็นกลยุทธ์หลักในการตกแต่งกำไร (Graham, Harvey, & Rajgopal, 2005) นอกจากนี้ในงานวิจัยในอดีตยังปรากฏแนวความคิดที่ว่าทั้ง 3 รูปแบบของการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงนั้นก่อให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อกิจการที่แตกต่างกันดังนั้นการเลือกใช้ตัวแปรที่เป็นผลรวมของทั้ง 3 วิธีอาจส่งผลกระทบต่อผลการแปลผล (Cohen et al., 2008) และการใช้เพียงตัวแบบใดตัวแบบหนึ่งในงานวิจัยจึงสามารถทำได้⁴ ตัวแบบที่ใช้ในงานวิจัยนี้แสดงได้ดัง สมการที่ 1

$$DISEXP_t / A_{t-1} = \alpha_0 + \alpha_1(1/A_{t-1}) + \beta_1(S_{t-1} / A_{t-1}) + \epsilon_t \dots\dots\dots \text{(สมการที่ 1)}$$

โดย

- DISEXP = รายจ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร
- S = ยอดขายหรือรายได้รวมของกิจการ
- A = สินทรัพย์รวม

รายจ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารนั้นใช้รายการค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารตามงานวิจัยของ Francis et al. (2016) สมการที่ 1 จะถูกรันรายอุตสาหกรรมและปี (Industry-Year Basis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยค่าคงเหลือ (Residuals) จากสมการดังกล่าวจะถูกใช้เพื่อวัดคุณภาพกำไร นอกจากนี้ตัวแปรควบคุมหลักที่ปรากฏในงานวิจัยในอดีต เช่น สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด ความเสี่ยงทางการเงิน ผลการดำเนินงานในอดีต ความสามารถในการเติบโต และขนาดของกิจการ จะถูกควบคุมในตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (สมการที่ 2) ของงานวิจัยนี้เช่นกันเนื่องจากตัวแปรดังกล่าวพบว่ามีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงตามที่ปรากฏในงานวิจัยในอดีต ตัวแปรทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตาม			
ตัวแปร	การวัด	ตัวย่อ	ที่มาของตัวแปร
การตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง	ความผิดปกติของค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร	RM	(Roychowdhury, 2006)

⁴ งานวิจัยที่เลือกใช้บางตัวแบบเพื่อศึกษาการจัดการกำไรผ่านรายการค่าจริง เช่น Kim et al. (2017) และ Nuanpradit (2018) อย่างไรก็ตามก็ใช้ตัวแบบทางเลือก (การตกแต่งตัวเลขผ่านการขายและการผลิต) ได้ถูกทดสอบเพิ่มเติมในงานวิจัยนี้เช่นกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรต้น			
ตัวแปร	การวัด	ตัวย่อ	ที่มาของตัวแปร
ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี	ตัวแปรหุ่น มีค่าเท่ากับ 1 หรือ 0	AUD_SIZE	(Alhadab & Clacher, 2018; Choi et al., 2018; Cohen & Zarowin, 2010; Donelson et al., 2020; Francis & Wang, 2008; Kim et al., 2017; Zang, 2012)
ตัวแปรควบคุม			
สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่	เปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับหนึ่ง	CONTROL	(Achleitner et al., 2014; Goh et al., 2013; Kim et al., 2017)
ความเสี่ยงทางการเงิน	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	DA	(Achleitner et al., 2014; Cohen & Zarowin, 2010; Kim et al., 2017; Zang, 2012)
ผลการดำเนินงานในอดีต	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของเจ้าของในปีที่ผ่านมา	Lag_ROE	(Oz & Yelkenci, 2018)
ความสามารถในการเติบโต	อัตราการเติบโตของยอดขาย (ยอดขายปีปัจจุบัน - ยอดขายปีที่แล้ว / ยอดขายปีที่แล้ว)	GROWTH	(Achleitner et al., 2014)
ขนาดของกิจการ	ลอการิทึมธรรมชาติของยอดขาย	Log_REV	(Achleitner et al., 2014; Lemma et al., 2018)

ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบผลกระทบของขนาดของสำนักงานสอบบัญชีที่มีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการ ค่าจริงนั้น งานวิจัยในครั้งนี้จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สนใจศึกษาโดยมีตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานดังแสดงในสมการที่ 2

$$RM_{it} = \beta_0 + \beta_1AUD\_SIZE_{it} + \beta_2CONTROL_{it} + \beta_3DA_{it} + \beta_4Lag\_ROE_{it} + \beta_5GROWTH_{it} + \beta_6Log\_REV_{it} + Industry\ Dummies_k + Year\ Dummies_t + \epsilon_{it} \dots\dots\dots (สมการที่ 2)$$

โดย

- RM = ระดับความผิดปกติของค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร
- AUD_SIZE = ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี
- CONTROL = สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- DA = ความเสี่ยงทางการเงิน
- Lag_ROE = ผลการดำเนินงานในอดีต
- GROWTH = ความสามารถในการเติบโต
- Log_REV = ขนาดของกิจการ
- Industry Dummies = ตัวแปรหุ่นประเภทของอุตสาหกรรม
- Year Dummies = ตัวแปรหุ่นสำหรับปีที่ทำการศึกษา

5. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจากการวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา พบว่าค่าเฉลี่ยของขนาดความผิดปกติของรายการค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (RM) นั้นคิดเป็นร้อยละ 3 ของสินทรัพย์รวม ณ วันต้นงวดของกิจการ ซึ่งมีค่าสูงกว่างานวิจัยในอดีต (Bumrunkyat & Sutthachai, 2016) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษานั้นแตกต่างกัน ในขณะที่บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการสอบบัญชีจาก Big 4 มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีอื่น (ร้อยละ 59.81) ซึ่งเป็นไปตามที่คาดหมายเนื่องจากบริษัทจดทะเบียนนั้นได้รับความสนใจจากสาธารณะชนและการสอบบัญชีอาจเป็นอีกปัจจัยที่สามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นได้ นอกจากนี้ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (CONTROL) ซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมมีค่าเท่ากับ 27% สะท้อนให้เห็นโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวในประเทศไทยตามที่ปรากฏในวรรณกรรมทางบัญชี (Connelly et al., 2012) ค่าเฉลี่ยของความเสียหายทางการเงิน (DA) มีค่าเท่ากับ 0.41 แสดงให้เห็นว่าบริษัทในกลุ่มตัวอย่างนี้มีโครงสร้างทางการเงินที่เป็นหนี้และทุนซึ่งใช้เพื่อการจัดหาสินทรัพย์ที่ใกล้เคียงกัน ผลการดำเนินงานในอดีต (Lag_ROE) มีค่าเฉลี่ยเป็นบวกสะท้อนให้เห็นว่าบริษัทโดยส่วนใหญ่มีผลกำไรจากการดำเนินงานและมีค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโต (GROWTH) เป็นบวก (0.22) สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทโดยส่วนใหญ่มีอัตราการเติบโตของยอดขายเพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของลอการิทึมธรรมชาติของยอดขาย (Log_REV) ที่ใช้วัดขนาดกิจการมีค่าเท่ากับ 14.56 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่มียอดขายโดยเฉลี่ยที่เป็นจำนวนเงินมากกว่า 10,000,000 บาท

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถี่ของตัวแปรที่ศึกษา

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เปอร์เซ็นต์ไทล์		ค่าความถี่ (%)	
			25	75	Big 4	Non-Big 4
RM	-0.03	1.07	-0.34	0.45	Big 4	59.81
CONTROL	0.27	0.21	0.10	0.38	Non-Big 4	40.19
DA	0.41	0.19	0.26	0.59		
Lag_ROE	0.06	0.17	0.01	0.12		
GROWTH	0.22	0.40	0.05	0.23		
Log_REV	14.56	1.73	13.47	15.51		

2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ซึ่งสัมประสิทธิ์ของสหสัมพันธ์นั้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ดังนั้นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์จึงถูกใช้ในเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระหรือที่เรียกกันว่า Multicollinearity (Achleitner et al., 2014; Lemma et al., 2018) ทั้งนี้จากการพิจารณาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดที่มีความสัมพันธ์สูงเกิน 0.80 (Hair et al., 2006) ดังนั้นจึงสามารถอนุมานได้ว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity ที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐาน นอกจากนี้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงและขนาดของสำนักงานสอบบัญชีชี้ให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์

กันในเรื่องเชิงลบซึ่งในเบื้องต้นสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ อย่างไรก็ตามก็ตีสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวนั้นอาจไม่สามารถใช้เพื่อการอนุมานได้เนื่องจากยังมีปัจจัยอีกหลายปัจจัยที่กระทบต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงและจำเป็นที่จะต้องควบคุมในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

Variables	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1) RM	1.000						
(2) AUD_SIZE	-0.041*	1.000					
	(0.043)						
(3) CONTROL	0.071*	0.110*	1.000				
	(0.003)	(0.000)					
(4) DA	-0.073*	0.058*	-0.055*	1.000			
	(0.000)	(0.004)	(0.019)				
(5) Lag_ROE	0.002	0.097*	0.048	-0.110*	1.000		
	(0.945)	(0.000)	(0.058)	(0.000)			
(6) GROWTH	-0.083*	-0.019	-0.019	0.106*	-0.045*	1.000	
	(0.000)	(0.348)	(0.414)	(0.000)	(0.045)		
(7) Log_REV	-0.029	0.327*	-0.041	0.323*	0.146*	-0.280*	1.000
	(0.148)	(0.000)	(0.078)	(0.000)	(0.000)	(0.000)	

* shows significance at the .05 level

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลกระทบของขนาดสำนักงานสอบบัญชีที่มีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุด้วยตัวแบบ OLS ตามที่ปรากฏในตารางที่ 4 นั้น จะเห็นได้ว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (AUD_SIZE) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับรายจ่ายตามดุลยพินิจที่ผิดปกติของผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนในการวัดระดับการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ที่พยากรณ์ว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีผลกระทบต่อตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงจึงถูกยอมรับและเมื่อพิจารณา Model 4 ตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า Adjusted R-squared มีค่าโดยประมาณเท่ากับ 0.024 ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรขนาดของสำนักงานสอบบัญชีซึ่งเป็นตัวแปรหุ่นมีค่าเท่ากับ -0.014 ($p < 0.05$) ตามที่ปรากฏใน Model 4 ตารางที่ 4 สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทที่รับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 นั้นมีระดับการตกแต่งกำไรโดยการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารแตกต่างจากบริษัทที่รับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีอื่น ทั้งนี้ระดับความผิดปกติของรายการค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารจะต่ำกว่าเมื่อตัวแปรขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีค่าเป็น 1 กล่าวคือ กิจกรรมที่รับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือ Big 4 จะมีระดับของการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารที่เกินปกติเพื่อเพิ่มกำไรน้อยกว่ากิจกรรมที่ไม่ได้รับบริการสอบบัญชีจาก Big 4

ผลการวิจัยเชิงประจักษ์นี้ชี้ให้เห็นว่าการสอบบัญชีโดยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ช่วยลดแรงจูงใจของผู้บริหารในการใช้การตกแต่งกำไรผ่านการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจที่เกินปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ และมีทรัพยากรที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีความเป็นไปได้สูงที่การตกแต่งตัวเลขจะถูกค้นพบ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Alhadab & Clacher (2018) ที่พบว่ากิจการที่ทำ IPO ซึ่งใช้บริการสอบบัญชีจาก Big 4 มีระดับความผิดปกติของรายจ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารต่ำกว่ากิจการอื่นที่ไม่ได้ใช้บริการสอบบัญชีจาก Big 4 นอกจากนี้ความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและระดับความผิดปกติของรายจ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารนี้ปรากฏใน Model 1 ถึง Model 4 ตามที่รายงานในตารางที่ 4 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผลการวิจัยนี้ไม่มีความอ่อนไหวต่อรูปแบบโครงสร้างของสมการที่ใช้ในการทดสอบ อย่างไรก็ตามก็สังเกตเห็นได้ว่า Model 4 นั้นเป็นโมเดลที่มีความเหมาะสมที่สุดเนื่องจากการควบคุมลักษณะเฉพาะของกลุ่มอุตสาหกรรมและช่วงเวลาที่ทำการศึกษา (Unobserved Industry - Year Effects) ลักษณะเฉพาะที่ไม่อาจสังเกตได้เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในแต่ละอุตสาหกรรมหรือแต่ละช่วงเวลา

ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับหนึ่ง (CONTROL) ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติกับระดับความผิดปกติของรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร แม้ว่างานวิจัยในอดีตโดยส่วนใหญ่จะพบความสัมพันธ์เชิงลบแต่งานวิจัยเหล่านี้ใช้ผลรวมของการตกแต่งกำไรผ่านรายการขาย การผลิต และค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Achleitner et al., 2014) หรือเฉพาะการตกแต่งกำไรผ่านรายการขาย (Kim et al., 2017) ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ได้เพราะรูปแบบการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในแต่ละวิธีนั้นส่งผลกระทบต่อกิจการแตกต่างกัน (Cohen et al., 2008; Zang, 2012) ในที่นี้การลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารที่มากเกินไปก็ส่งผลทำให้กิจการมีกำไรเพิ่มขึ้นได้ในงวดปัจจุบันและในขณะเดียวกันก็เพิ่มกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานด้วย ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้ถือหุ้นรายใหญ่อาจได้ประโยชน์จากการตกแต่งกำไรด้วยวิธีนี้เพราะมีทั้งกำไรและกระแสเงินสดที่สามารถนำไปสู่การจ่ายเงินปันผลได้ ขณะเดียวกันความสามารถในการเติบโตของกิจการ (GROWTH) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับความผิดปกติของรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหารซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากิจการที่มีอัตราการเติบโตสูงจะมีระดับความผิดปกติของรายการดังกล่าวต่ำซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยในอดีต (Goh et al., 2013) เนื่องจากผู้บริหารในกิจการที่มีการเติบโตสูงอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบริหารกำไร

ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริง

VARIABLES	Dependent Variable			
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
	RM	RM	RM	RM
AUD_SIZE (H1)	-0.009** (-2.030)	-0.010* (-1.807)	-0.015** (-2.390)	-0.014** (-2.341)
CONTROL		0.037*** (2.826)	0.033** (2.533)	0.030** (2.266)
DA		-0.002 (-0.137)	-0.013 (-0.823)	-0.014 (-0.837)
Lag_ROE		-0.009 (-0.503)	-0.006 (-0.319)	-0.003 (-0.188)
GROWTH		-0.031*** (-4.225)	-0.031*** (-4.201)	-0.030*** (-4.038)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

VARIABLES	Dependent Variable			
	Model 1 RM	Model 2 RM	Model 3 RM	Model 4 RM
AUD_SIZE (H ₁)	-0.009** (-2.030)	-0.010* (-1.807)	-0.015** (-2.390)	-0.014** (-2.341)
Log_REV		-0.002 (-1.270)	-0.003 (-1.303)	-0.002 (-1.103)
Constant	0.001 (0.439)	0.036 (1.373)	0.050 (1.469)	0.034 (0.986)
The highest VIF	1.00	1.53	1.76	1.77
Industry Dummies	No	No	Yes	Yes
Year Dummies	No	No	No	Yes
Observations	2,468	1,524	1,524	1,524
Adjusted R-squared	0.001	0.017	0.021	0.024

t-statistics in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 (Two-tailed)

4. การทดสอบเพิ่มเติม

ตารางที่ 5 รายงานผลการทดสอบเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยหลักที่รายงานในตารางที่ 4 หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการทำ Robustness Check โดยมี การเพิ่มตัวแปรควบคุมเกี่ยวกับระดับการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมซึ่งวัดจากจำนวนบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในแต่ละอุตสาหกรรม (NUM_IND) เข้าไปในโมเดลสมการถดถอย ทั้งนี้เนื่องมาจากงานวิจัยในอดีตพบว่าการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงนั้นส่งผลทำให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการบิดเบือนนโยบายในการดำเนินงาน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วมีผลกระทบเชิงลบต่อความสามารถในการดำเนินธุรกิจของกิจการในอนาคต (Vorst, 2016) และนักวิจัยพบว่ากิจการดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูงนั้นมักมีความระมัดระวังในการใช้การตกแต่งกำไรในรูปแบบนี้ (Lemma et al., 2018) ผลการวิจัยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร NUM_IND ในตารางที่ 5 มีค่าเป็นลบแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจำนวนคู่แข่งที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันนั้นไม่ได้มีผลกระทบต่อระดับความผิดปกติของรายการค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและระดับความผิดปกติของรายการค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจยังคงปรากฏ ($\beta = -0.010, p < 0.10$) แม้ว่าโครงสร้างของโมเดลในการทดสอบจะเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการสรุปการทดสอบสมมติฐานที่รายงานในตารางที่ 4 จึงไม่มีความอ่อนไหวต่อทางเลือกของโครงสร้างโมเดลในการทดสอบ

งานวิจัยนี้ยังได้ทำการทดสอบเพิ่มเติมโดยใช้ระดับการตกแต่งตัวเลขกำไรผ่านรายการขาย (Sales Manipulation) และการผลิต (Production Manipulation) ซึ่งเป็นรูปแบบทางเลือก (Alternative Proxies) ในการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงเพื่อทำการทดสอบเพิ่มเติมว่าขนาดของสำนักงานสอบบัญชีนั้นสามารถลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในทุกรูปแบบหรือไม่ ผลการวิจัยดังที่ปรากฏในตารางที่ 6 ซึ่งให้ เห็นว่าระดับการตกแต่งกำไรผ่านรายการขายและการผลิตไม่มีความแตกต่างกันในกิจการที่รับบริการสอบบัญชีจาก Big 4 และสำนักงานสอบบัญชีอื่นที่ไม่ใช่ Big 4 ผลการวิจัยนี้สะท้อนและสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในแต่ละรูปแบบถูกประยุกต์ใช้แตกต่างกันเนื่องจากก่อให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อกิจการต่างกันและกลไกการกำกับ

ดูแลแบบเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะป้องกันการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริงได้ทั้งหมด (Alhadab & Clacher, 2018; Cohen et al., 2008; Zang, 2012) ในที่นี้ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีนั้นไม่มีผลต่อระดับการจัดการกำไรผ่านรายการขายและการผลิต ข้อมูลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงานกำกับดูแล

ตารางที่ 5 ตารางแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการค่าจริง (เพิ่มเติม)

VARIABLES	Dependent Variable
	Model 1
	RM
AUD_SIZE	-0.010* (-1.736)
CONTROL	0.033** (2.522)
DA	-0.002 (-0.138)
Lag_ROE	-0.006 (-0.365)
GROWTH	-0.030*** (-4.075)
Log_REV	-0.002 (-1.170)
NUM_IND ^a	-0.000 (-0.825)
Constant	0.027 (0.942)
The Highest VIF	1.57
Industry Dummies	No
Year Dummies	Yes
Observations	1,524
Adjusted R-squared	0.019

t-statistics in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 (Two-tailed)

^a ตัวแปรควบคุมนี้ไม่ถูกใส่ใน Regression Models ที่ปรากฏในตารางที่ 4 เนื่องจากไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน Regression Model ที่มีตัวแปร NUM_IND นั้นมีค่า Adjusted R-squared ที่ต่ำลง

ตารางที่ 6 ตารางแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการขายและการผลิต

VARIABLES	Dependent Variable	
	Sales Manipulation	Production Manipulation
	Model 1	Model 2
AUD_SIZE	0.004 (0.722)	-0.002 (-0.306)
CONTROL	-0.027** (-2.058)	-0.013 (-0.792)
DA	0.135*** (8.251)	0.086*** (4.373)
Lag_ROE	-0.194*** (-11.074)	-0.227*** (-10.810)
GROWTH	0.013* (1.734)	0.034*** (3.717)
Log_REV	-0.004** (-2.102)	0.001 (0.215)
Constant	0.018 (0.527)	-0.044 (-1.068)
The Highest VIF	1.76	1.77
Industries Dummies	Yes	Yes
Industries Dummies	Yes	Yes
Observations	1,537	1,532
Adjusted R-squared	0.147	0.107

t-statistics in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 (Two-tailed)

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลในลักษณะการสอบบัญชีซึ่งเป็นกลไกการกำกับดูแลภายนอกกิจการที่มีต่อการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงซึ่งเป็นรูปแบบการตกแต่งกำไรที่อาศัยการบิดเบือนนโยบายในการดำเนินงานที่ไม่ได้ถูกควบคุมโดยกฎหมายทางการบัญชี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าระดับความผิดปกติของรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจซึ่งสะท้อนการตกแต่งกำไรผ่านนโยบายการลดค่าใช้จ่ายนั้นมีระดับที่ต่ำกว่าเมื่อกิจการรับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ดังนั้นการลงทุนของกิจการในการรับบริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงในระดับโลกนั้นช่วยลดแรงจูงใจของผู้บริหารในการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าใช้จ่ายตามดุลยพินิจได้ ถึงแม้ว่าผลการวิจัยเพิ่มเติมจะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานสอบบัญชีและการตกแต่งกำไรผ่านรายการขายและการผลิตซึ่งต้องการการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคตว่ารูปแบบการกำกับดูแลใดที่จะช่วยกำกับดูแลการตกแต่งกำไรในสองรูปแบบดังกล่าวได้ ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อพิจารณากลไกการกำกับดูแลการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการศึกษาผ่านการวัดค่าตัวแปรในรูปของตัวเลขซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาอาจมีข้อจำกัดดังนั้นงานวิจัยในอนาคตอาจพิจารณาออกแบบการวิจัยโดยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพ เช่นการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการใช้แบบสอบถามเพื่อทราบถึงแรงจูงใจและการประยุกต์ใช้การตกแต่งกำไรในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการตกแต่งตัวเลขกำไรมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยในอนาคตสามารถศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการในรูปแบบอื่นเนื่องมาจากงานวิจัยนี้ให้ความสนใจเฉพาะกลไกการสอบบัญชีในลักษณะของขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ทั้งนี้กลไกการกำกับดูแลเพื่อลดแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรที่ประยุกต์ใช้ในบริบทของประเทศไทยนั้นมีอยู่หลากหลาย เช่น ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายในที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการส่งเสริมให้เกิดความมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน การลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน และส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน กลไกการควบคุมและตรวจสอบภายในอาจเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยเพิ่มเติมยังเปิดเผยให้เห็นว่ากลไกการกำกับดูแลรูปแบบเดียวกันไม่สามารถป้องกันการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงได้ในทุกรูปแบบซึ่งนำไปสู่ปัญหาการวิจัยที่สำคัญในอนาคต ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาว่าการตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในแต่ละรูปแบบนั้นถูกประยุกต์ใช้อย่างไรหรือในลักษณะกิจการแบบใด รวมถึงศึกษาว่ากลไกการกำกับดูแลแบบใดช่วยลดแรงจูงใจในการประยุกต์ใช้การตกแต่งกำไรผ่านรายการค้าจริงในแต่ละรูปแบบ ผลการวิจัยที่ได้นั้นจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกำไรผ่านรายการค้าจริงได้มากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- Achleitner, A.-K., Günther, N., Kaserer, C., & Siciliano, G. (2014). Real Earnings Management and Accrual-based Earnings Management in Family Firms. *European Accounting Review*, 23(3), 1-31.
- Alhadab, M., & Clacher, I. (2018). The impact of audit quality on real and accrual earnings management around IPOs. *The British Accounting Review*, 50(4), 442-461.
- Alzoubi, E. S. S. (2018). Audit quality, debt financing, and earnings management: Evidence from Jordan. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 30, 69-84.
- Barnes, P. (2011). Minsky's financial instability hypothesis, accounting information and the 2007-9 financial crisis in the UK and US. *Accounting History*, 16(4), 423-437.
- Bumrunyart, N., & Sutthachai, S. (2016). A Relationship Between Real Activities Earnings Management and Debt Covenant Maintenance of Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand. *NIDA Business Journal* 19(2016), 94-114.
- Carney, R. W., & Child, T. B. (2013). Changes to the ownership and control of East Asian corporations between 1996 and 2008: The primacy of politics.(Report). *Journal of Financial Economics*, 107(2), 494-513.
- Choi, A., Choi, J. H., & Sohn, B. C. (2018). The Joint Effect of Audit Quality and Legal Regimes on the Use of Real Earnings Management: International Evidence. *Contemporary Accounting Research*, 2225-2258.

- Cohen, D. A., Dey, A., & Lys, T. Z. (2008). Real and accrual- based earnings management in the pre- and post- sarbanes- oxley periods. *Accounting Review*, 83(3), 757-787.
- Cohen, D. A., & Zarowin, P. (2010). Accrual- based and real earnings management activities around seasoned equity offerings. *Journal of Accounting and Economics*, 50(1), 2-19.
- Connelly, J. T., Limpaphayom, P., & Nagarajan, N. J. (2012). Form versus substance: The effect of ownership structure and corporate governance on firm value in Thailand. *Journal of Banking and Finance*, 36(6), 1722-1743.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management. *Accounting Review*, 70(2), 193-255.
- Donelson, D. C., Ege, M., Imdieke, A. J., & Maksymov, E. (2020). The revival of large consulting practices at the Big 4 and audit quality. *Accounting, Organizations and Society*, 87(2020), 1-20.
- Enomoto, M. (2018). Cross-Country Research on Earnings Quality: A Literature Review and Future Opportunities. *IDEAS Working Paper Series from RePEc*.
- Francis, B., Hasan, I., & Li, L. (2016). A cross- country study of legal- system strength and real earnings management. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35(5), 477-512.
- Francis, J. R., & Wang, D. (2008). The Joint Effect of Investor Protection and Big 4 Audits on Earnings Quality around the World. *Contemporary Accounting Research*, 25(1), 157-191.
- Goh, J., Lee, H. Y., & Lee, J. W. (2013). Majority Shareholder Ownership and Real Earnings Management: Evidence from Korea. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 24(1), 26-61.
- Graham, J. R., Harvey, C. R., & Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 40(1), 3-73.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.. ed.). Upper Saddle River, N.J. : Pearson Prentice Hall.
- Hope, O.-K., Langli, J. C., & Thomas, W. B. (2012). Agency conflicts and auditing in private firms. *Accounting, Organizations and Society*, 37(7), 500-517.
- Kim, J., Kim, Y., & Zhou, J. (2017). Languages and earnings management. *Journal of Accounting and Economics*, 63(2-3), 288-306.
- Kothari, S. P., Mizik, N., & Roychowdhury, S. (2016). Managing for the Moment: The Role of Earnings Management via Real Activities versus Accruals in SEO Valuation [Article]. *Accounting Review*, 91(2), 559-586.
- Kunsrison, R. (2020). The Consequences of Real Earnings Management on Future Firm Performance: The Case of Thai Listed Companies. *Journal of Accounting Profession*, 16(52), 95-119.

- Kunsrison, R. (2021). Real Earnings Management: The New Strategy for Earnings Manipulation. *KKBS Journal of Business Administration and Accountancy*, 5(1), 135-149.
- Lemma, T. T., Negash, M., Mlilo, M., & Lulseged, A. (2018). Institutional ownership, product market competition, and earnings management: Some evidence from international data. *Journal of Business Research*, 90, 151-163.
- Maroun, W. (2019). Does external assurance contribute to higher quality integrated reports? *Journal of Accounting and Public Policy*, 38(4), 1-22.
- Mellado-Cid, C., Jory, S. R., & Ngo, T. N. (2018). Real activities manipulation and firm valuation.(Author abstract). *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 50(4), 400-427.
- Nagar, N., Desai, N., & Jacob, J. (2021). Do Big 4 auditors limit classification shifting? Evidence from India. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 42, Advance online publication.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2021.100376>
- Nuanpradit, S. (2018). The Relationship between Information Asymmetry and Real Earnings Management: The Role of CEO Duality in Thailand *Journal of Business Administration*, 41(158), 48-69.
- Oz, I. O., & Yelkenci, T. (2018). Examination of real and accrual earnings management: A cross-country analysis of legal origin under IFRS. *International Review of Financial Analysis*, 58, 24-37.
- Roychowdhury, S. (2006). Earnings management through real activities manipulation. *Journal of Accounting and Economics*, 42(3), 335-370.
- Suksonghong, K., & Amran, A. (2020). Achieving earnings target through real activities manipulation: lesson from stock exchange of Thailand. *International Journal of Monetary Economics and Finance*, 13(3), 260-268.
- Suphatranon, S. (2020). Financial Reporting Data Quality and Firm Growth: An empirical Investigation of Listed Firms in Thailand. *Journal of Liberal Arts and Management Science Kasetsart University*, 7(2), 17-29.
- Teoh, S. H., & Wong, T. J. (1993). Perceived Auditor Quality and the Earnings Response Coefficient. *The Accounting Review*, 68(2), 346-366.
- Vorst, P. (2016). Real earnings management and long-term operating performance: the role of reversals in discretionary investment cuts.(Report). *Accounting Review*, 91(4), 1219-1256.
- Zang, A. Y. (2012). Evidence on the Trade-Off between Real Activities Manipulation and Accrual-Based Earnings Management [Article]. *Accounting Review*, 87(2), 675-703.